Η χριστιανική συζυγία (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 3 Ιανουαρίου, 2024

Ἕνας σοφός ἄνθρωπος, πού εἶπε πολλά μέ τή μορφή τῶν μακαρισμῶν, εἶπε καί τοῦτο: "Ἡ γυναίκα καί ὁ ἄντρας νά φέρονται καλά μεταξύ τους" (Σοφ. Σειρ. 25, 1).**Ἀπό τήν ἀρχή ὁ Θεός φρόντισε γιά νά ζοῦν οἱ σύζυγοι μέ ὁμόνοια**. Γι' αὐτό **μιλάει γιά τούς δύο σάν νά πρόκειται γιά ἕναν** καί λέει: "Ἄνδρα καί γυναίκα τούς ἔκανε" (Γέν. 1, 27)· καί "δέν ὑπάρχει ἄνδρας καί γυναίκα" (Γαλ. 3, 28). Γιατί δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει τόσο στενή σχέση ἀνάμεσα σέ δύο ἄνδρες, ὅση ἀνάμεσα σ' ἕναν ἄνδρα καί μιά γυναίκα.

Γι' αὐτό ὁ Δαβίδ, πενθώντας καί θρηνώντας γιά τό θάνατο τοῦ στενοῦ φίλου του Ἰωνάθαν, πού τόν ἀγαποῦσε ὑπερβολικά, δέν τόν ἀποκάλεσε πατέρα ἤ μητέρα, ἀδελφό ἤ φίλο, ἀλλά τί εἶπε; "Σ' ἀγάπησα περισσότερο ἀπ' ὅσο μπορεῖ ν' ἀγαπηθεῖ μιά γυναίκα" (Β΄ Βασ. 1, 26).

Καί πραγματικά. Αὐτή ἡ ἀγάπη εἶναι πιό δυνατή ἀπό κάθε ἄλλη. Οἱ ἄλλες ἔχουν σφοδρότητα, αὐτή ὅμως εἶναι καί σφοδρή καί ἀμάραντη. Γιατί ὑπάρχει μιά ἐρωτική ὁρμή πού φωλιάζει στή φύση τους καί, χωρίς νά κατανοοῦμε τό πῶς, συνδέει τά σώματά τους. Γι' αὐτό καί ἐξαρχῆς ἀπό τόν ἄνδρα προῆλθε ἡ γυναίκα, ἐνῶ στή συνέχεια ἀπό τόν ἄνδρα καί τή γυναίκα προέρχονται ἄλλοι ἄνδρες καί ἄλλες γυναῖκες. Βλέπεις **σύνδεσμο καί σύμπλεγμα πού δημιούργησε ὁ Θεός**, μήν ἐπιτρέποντας μάλιστα σέ ἄλλη οὐσία νά εἰσχωρήσει... ἀπ' ἔξω;

Βλέπεις καί πόσα ἄλλα ἔκανε **συγκαταβατικά**; Ἀνέχθηκε νά γίνει γυναίκα τοῦ Ἀδάμ ἡ ἀδελφή του· ἤ μᾶλλον ὄχι ἡ ἀδελφή του, ἀλλά ἡ θυγατέρα του· ἤ μᾶλλον οὔτε ἡ θυγατέρα του, ἀλλά κάτι περισσότερο, ἡ ἴδια του ἡ σάρκα. Καί τήν ἑνότητά τους τήν καθόρισε εὐθύς ἐξαρχῆς, σάν τίς πέτρες, ἑνώνοντάς τους σέ μιάν ὁλότητα.

Γι' αὐτό **οὔτε τή γυναίκα δημιούργησε ἀπό ξένη στόν Ἀδάμ οὐσία, γιά νά μή συνδέεται αὐτός μαζί της σάν μέ μιά ξένη, οὔτε πάλι σταμάτησε τό γάμο στήν ἕνωση τοῦ Ἀδάμ μέ τήν Εὔα**, γιά νά μή χωρίζεται αὐτός, λόγῳ τῆς ἑνώσεώς του μέ μιά μόνο γυναίκα, ἀπό τό ὑπόλοιπο ἀνθρώπινο γένος. Ἔγινε δηλαδή ἐδῶ ὅ,τι γίνεται μ' ἕνα ὡραῖο δέντρο: Ἔχει ἕνα κορμό, πού ὑψώνεται πάνω ἀπό τή ρίζα καί μετά ἁπλώνεται σέ πολλά κλαδιά. Ἄν δέν εἶχε κορμό καί τά κλαδιά βγαίνουν

κατευθείαν ἀπό τίς ρίζες, δέν ἀξίζει τίποτα· καί ἄν ἔχει πολλές ρίζες, δέν τό θαυμάζει κανείς.

Ἔτσι, λοιπόν, ὁ Θεός ἀπό ἕναν ἄνθρωπο, τόν Ἀδάμ, ἔκανε νά προέλθει ὁλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος, ὅπως τά κλαδιά ἀπό τόν κορμό τοῦ δέντρου, κάνοντάς το ἀναγκαστικά ἀδιάσπαστο καί ἀχώριστο. Καί **γιά νά μήν περιοριστεῖ ἡ ἀγάπη, ἀλλά ν' ἁπλωθεῖ σ' ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα, δέν ἐπέτρεψε νά ἔρχονται σέ γάμο οἱ ἄνθρωποι μέ ἀδελφές καί θυγατέρες, ἐπιβάλλοντας τό χωρισμό ἀπό τά δικά μας πρόσωπα**. Γι' αὐτό ἔλεγε: "Ὁ δημιουργός ἀπό τήν ἀρχή ἔκανε ἄνδρα καί γυναίκα" (Ματθ. 19, 4).

Ἀπ' αὐτό προέρχονται μεγάλα καλά ἀλλά καί μεγάλα κακά γιά τίς οἰκογένειες καί τίς κοινωνίες. Γιατί ὁ ἔρωτας ἄνδρα καί γυναίκας ἀποτελεῖ, περισσότερο ἀπ' ὁ,τιδήποτε ἄλλο, τόν ἰσχυρότερο συνεκτικό δεσμό τοῦ βίου μας. Γιά χάρη του πολλοί καί ὅπλα παίρνουν στά χέρια τους καί τήν ψυχή τους ἀκόμα προδίδουν καί θυσιάζουν.

Ὄχι, λοιπόν, τυχαῖα καί ἀναίτια ἀναφέρθηκε ὁ Παῦλος σ' αὐτό τό θέμα, λέγοντας: "Οἱ γυναῖκες νά ὑποτάσσεστε στούς ἄνδρες σας ὅπως στόν Κύριο" (Ἐφ. 5, 22). Γιατί ἄραγε; Γιατί, **ἄν οἱ σύζυγοι συμβιώνουν μέ ὁμόνοια, τότε καί τά παιδιά τους ἀνατρέφονται καλά** καί οἱ γείτονες ἀπολαμβάνουν τήν εὐωδία τῆς χριστιανικῆς τους ζωῆς καί οἱ φίλοι τους χαίρονται καί οἱ συγγενεῖς τους καμαρώνουν. Ἄν, ὅμως, συμβαίνει τό ἀντίθετο, ὅλα γίνονται ἄνω κάτω, ὅλα εἶναι σέ σύγχυση καί ταραχή. Συμβαίνει δηλαδή καί ἐδῶ ὅ,τι καί σ' ἕνα στράτευμα: Ὅταν οἱ στρατηγοί του ἔχουν εἰρηνικές σχέσεις καί συνεργάζονται ἁρμονικά, ὁ στρατός πάει καλά καί ἔχει νίκες· ὅταν, ὅμως, αὐτοί διαφωνοῦν καί μαλώνουν, ὅλος ὁ στρατός γίνεται ἄνω κάτω. Γι' αὐτό, λοιπόν λέει: "Οἱ γυναῖκες νά ὑποτάσσεστε στούς ἄνδρες σας ὅπως στόν Κύριο".

Πῶς, ὅμως, ἡ Γραφή σέ ἄλλο σημεῖο λέει, "ἄν κάποιος ἔρχεται κοντά μου καί δέν ἀπαρνιέται γυναίκα καί ἄνδρα, δέν μπορεῖ νά εἶναι μαθητής μου" (πρβλ. Λουκ. 14, 26); Ἄν πρέπει οἱ γυναῖκες νά ὑποτάσσονται στούς ἄνδρες τους ὅπως στόν Κύριο, πῶς ἀλλοῦ ζητάει νά τούς ἀπαρνηθοῦν γιά χάρη τοῦ Κυρίου; Ἄν διαβάσετε προσεκτικά καί τά δύο χωρία, θά διαπιστώσετε ὅτι **τό ἕνα δέν ἀναιρεῖ τό ἄλλο. Ἰσχύουν παράλληλα καί τά δύο**. Τί θέλει δηλαδή νά πεῖ ἐδῶ ὁ ἀπόστολος; Ἤ "νά ὑποτάσσεστε στούς ἄντρες σας, γνωρίζοντας ὅτι ἔτσι ὑπηρετεῖτε τόν Κύριο" ἤ "νά ὑπακοῦτε στούς ἄντρες σας, θεωρώντας, σάν μαθήτριες τοῦ Κυρίου, ὅτι κάνετε τό δικό Του θέλημα". Γιατί, ἄν ἐκεῖνος πού δέν ὑποτάσσεται στήν κρατική ἐξουσία καί τίς πολιτειακές ἀρχές, ἀντιστέκεται στήν τάξη πού ἔβαλε ὁ Θεός, πολύ περισσότερο ἡ γυναίκα, πού δέν ὑποτάσσεται στόν ἄνδρα της παραβαίνει θεϊκή ἐντολή.
Ἄς θεωροῦμε, λοιπόν, ὅτι ὁ ἄνδρας εἶναι τό κεφάλι καί ἡ γυναίκα τό σῶμα, ὅμως

ὅπως ἀποδεικνύει καί τοῦτος ὁ ἀποστολικός συλλογισμός: "Ὁ ἄνδρας εἶναι ἡ κεφαλή (δηλ. ὁ ἀρχηγός) τῆς γυναίκας, ὅπως καί ὁ Χριστός τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Χριστός εἶναι καί ὁ σωτήρας τοῦ σώματός Του, τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως ὅμως ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται στό Χριστό, ἔτσι καί οἱ γυναῖκες πρέπει σέ ὅλα νά ὑποτάσσονται στούς ἄνδρες τους" (Εφ.5, 23-24)

Ἐσύ, ὁ ἄντρας, ἀκοῦς τόν Παῦλο, πού συμβουλεύει τή γυναίκα νά ὑποτάσσεται σ' ἐσένα, καί τόν ἐπαινεῖς καί τόν θαυμάζεις. Ἄκου τί ζητάει ἀπό σένα:

«Οἱ ἄνδρες ν' ἀγαπᾶτε τίς γυναῖκες σας, ὅπως ὁ Χριστός ἀγάπησε τήν Ἐκκλησία καί πρόσφερε τή ζωή Του γι' αὐτήν» (Ἐφ.5, 25). **Εἶδες προηγουμένως ὑπερβολή ὑποταγῆς; Δές τώρα ὑπερβολή ἀγάπης.**
Θέλεις νά ὑπακούει σ' ἐσένα ἡ γυναίκα σου, ὅπως ἡ Ἐκκλησία ὑπακούει στό Χριστό; Φρόντιζε κι ἐσύ γι' αὐτήν, ὅπως ὁ Χριστός γιά τήν Ἐκκλησία. Κι ἄν χρειαστεῖ τή ζωή σου νά θυσιάσεις γι' αὐτήν, κομμάτια νά γίνεις χίλιες φορές, τά πάντα νά ὑπομείνεις καί νά πάθεις, μήν ἀρνηθεῖς νά τό κάνεις. Γιατί οὔτε κι ἔτσι θά ἔχεις κάνει κάτι ἰσάξιο μ' ἐκεῖνο πού ἔκανε ὁ Χριστός γιά τήν Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἐσύ θά ἔχεις πάθει γι' αὐτήν μέ τήν ὁποία εἶσαι ἑνωμένος, ἐνῶ ὁ Κύριος ἔπαθε γι' αὐτήν πού Τόν ἀποστρεφόταν καί Τόν περιφρονοῦσε.

Καθώς, λοιπόν, ὁ Χριστός ὄχι μέ ἀπειλές, ὄχι μέ βρισιές, ὄχι μέ φοβέρες, ἀλλά μέ πολλή ἀγάπη καί στοργή, μέ φροντίδα καί θυσία κατόρθωσε νά ἐμπνεύσει τήν εὐπείθεια σ' ἐκείνην πού τόσο Τόν εἶχε λυπήσει, ἔτσι νά κάνεις κι ἐσύ, ἔτσι νά φέρεσαι στή γυναίκα σου.

Ἄν δέν σέ προσέχει, ἄν σέ ἀντιμετωπίζει μέ ὑπερηφάνεια, ἄν σοῦ δείχνει περιφρόνηση, **θά μπορέσεις νά τή συμμορφώσεις μέ τήν πολλή φροντίδα σου, μέ τήν ἀγάπη καί τήν καλοσύνη σου, ὄχι μέ τήν ὀργή καί τό φοβέρισμα** . Μόνο ἕναν ὑπηρέτη μπορεῖς νά συνετίσεις ἔτσι, ἤ μᾶλλον οὔτε κι αὐτόν, γιατί γρήγορα θά ὀργιστεῖ καί θά φύγει ἀπό τή δούλεψή σου. **Στή σύντροφο τῆς ζωῆς σου, στή μάνα τῶν παιδιῶν σου, στή βάση κάθε χαρᾶς μέσα στήν οἰκογένειά σου, δέν πρέπει μέ ἀγριάδα καί ἀπειλές νά ἐπιβάλλεσαι, ἀλλά μέ τήν ἀγάπη καί τόν καλό τρόπο**.

Τί συζυγική ζωή εἶναι αὐτή, ὅταν ἡ γυναίκα τρέμει τόν ἄνδρα της; Καί ποιά οἰκογενειακή θαλπωρή θά ἀπολαύσει ὁ ἄνδρας, ὅταν ζεῖ μαζί μέ γυναίκα πού τή μεταχειρίζεται σάν δούλα;

Κι ἄν πάθεις κάτι γιά χάρη της, μήν τῆς τό χτυπήσεις . Οὔτε ὁ Χριστός ἔκανε κάτι τέτοιο. «Και τή ζωή Του», λέει, «πρόσφερε γι' αὐτήν, θέλοντας ἔτσι νά τήν

καθαρίσει καί νά τήν ἁγιάσει» (Ἐφ. 5, 25-26). Ἑπομένως ἦταν ἀκάθαρτη, εἶχε ἐλαττώματα, ἦταν ἄσχημη καί ποταπή.

Ὅποια γυναίκα κι ἄν πάρεις, δέν θά εἶναι σάν τήν Ἐκκλησία, πού πῆρε ὁ Χριστός σάν νύφη Του, οὔτε θά διαφέρει αὐτή τόσο ἀπό σένα, ὅσο διέφερε ἐκείνη ἀπό τό Χριστό. Καί ὅμως, **ὁ Κύριος δέν αἰσθάνθηκε ἀποστροφή γι' αὐτήν, οὔτε τή σιχάθηκε γιά τήν ὑπερβολική της ἀσχήμια**. Καί θέλεις νά καταλάβεις πόση ἦταν ἡ ἀσχήμια της; Ἄκου τί λέει ὁ Παῦλος:

- «Κάποτε ἤσασταν σκοτάδι» (Ἐφ. 5, 8). Βλέπεις πόσο μαύρη ἦταν; Ὑπάρχει τίποτα πιό μαῦρο ἀπ' τό σκοτάδι;

- Δές, ὅμως, καί τή θρασύτητά της: «Ζούσαμε μέσα στήν κακία καί τό φθόνο» (Τίτ. 3, 3).

- Δές καί τήν ἀκαθαρσία της: «ἄμυαλοι, ἀπείθαρχοι, πλανημένοι, ὑποδουλωμένοι σέ κάθε λογῆς ἐπιθυμίες καί ἡδονές» (Τίτ. 3, 3).

Καί ὅμως, **μολονότι αὐτή εἶχε τόσα ἐλαττώματα, ὁ Χριστός παρέδωσε τόν ἑαυτό Του σέ θάνατο γιά χάρη της, γιά μιά κακιά σάν νά ἦταν καλή, γιά μιάν ἄσχημη σάν νά ἦταν ὡραία, ποθητή καί θαυμαστή.** Ἀπορώντας γι' αὐτό καί θαυμάζοντας ὁ Παῦλος ἔλεγε: «Ὁ Χριστός πέθανε γιά μᾶς, τούς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους. **Δύσκολα θά ἔδινε κανείς τή ζωή του ἀκόμα καί γιά ἕναν δίκαιο ἄνθρωπο. Ὁ Θεός ὅμως, ξεπερνώντας αὐτά τά ὅρια, ἔδειξε τήν ἀγάπη Του γιά μᾶς, γιατί, ἐνῶ ζούσαμε ἀκόμα στήν ἁμαρτία, ὁ Χριστός ἔδωσε τή ζωή Του γιά χάρη μας** (πρβλ. Ρωμ, 5, 6-8).

Καί ἐνῶ τέτοια ἦταν, ὅταν τήν πῆρε, ἡ νύφη Του, ἡ Ἐκκλησία, τήν καθαρίζει, τή στολίζει, τή λούζει. «Ἤθελε ἔτσι νά τήν ἐξαγιάσει, καθαρίζοντάς την μέ τό λουτρό τοῦ βαπτίσματος καί μέ τό λόγο, ὥστε νά τήν ἔχει ὡς νύφη τήν Ἐκκλησία μέ ὅλη της τή λαμπρότητα, τήν καθαρότητα καί ἁγιότητα, χωρίς ψεγάδι, ἤ ἐλάττωμα, ἤ κάτι παρόμοιο» (Ἐφ. 5, 26-27). Μέ τό ὑδάτινο λουτρό τοῦ βαπτίσματος τήν καθαρίζει. Ἀλλά «καί μέ τό λόγο», λέει. Μέ ποιό; Μέ τό «εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Καί ὄχι μόνο τή στόλισε, ἀλλά καί τή δόξασε, τήν ἔκανε λαμπρή, «χωρίς ψεγάδι ἤ ἐλάττωμα ἤ κάτι παρόμοιο».

Κι ἐμεῖς, λοιπόν, αὐτή τήν ὡραιότητα ἄς ἐπιζητᾶμε. Καί ἄν τήν ἐπιζητοῦμε, θά μπορέσουμε νά τήν ἀποκτήσουμε. Γι' αὐτό **μή ζητᾶς ἀπό τή γυναίκα αὐτά πού δέν εἶναι δικά της. Βλέπεις, ὅτι ὅλα ἀπό τόν Κύριο τά πῆρε ἡ Ἐκκλησία.** Ἀπ' Αὐτόν ἔγινε ἔνδοξη καί λαμπρή. Μή νιώσεις ἀποστροφή γιά τή γυναίκα, ἐπειδή ἔτυχε νά μήν εἶναι ὄμορφη. Ἄκουσε τί λέει ἡ Γραφή: "Ἡ μέλισσα εἶναι τόσο μικρή ἀνάμεσα στά φτερωτά, μά ὁ καρπός της εἶναι τόσο γλυκός!" (Σοφ. Σειρ. 11, 3).

Θεοῦ πλάσμα εἶναι ἡ γυναίκα. Μέ τήν ἀποστροφή σου δέν προσβάλλεις ἐκείνην, ἀλλά τό Δημιουργό της. **Τί δικό της ἔχει; Ὁ Κύριος δέν τῆς τά ἔδωσε ὅλα; Μά καί τήν ὄμορφη γυναίκα μήν τήν παινέψεις, μήν τήν θαυμάσεις. Ὁ θαυμασμός τῆς μιᾶς καί ἡ περιφρόνηση τῆς ἄλλης δείχνουν ἄνθρωπο ἀκόλαστο. Τήν ὀμορφιά τῆς ψυχῆς νά ζητᾶς καί τό Νυμφίο τῆς Ἐκκλησίας νά μιμεῖσαι. Ἡ σωματική ὀμορφιά, πέρα ἀπό τό ὅτι εἶναι γεμάτη ἀλαζονεία, προκαλεῖ ζήλεια, πόλλες φορές μάλιστα καί ἀβάσιμες ὑποψίες.** Δέν χαρίζει, ὅμως ἡδονή; Γιά λίγο, ναί· γιά ἕνα μήνα ἤ δύο, ἤ τό πολύ γιά ἕνα χρόνο· ὕστερα, ὄχι πιά. Γιατί, **λόγῳ τῆς συνήθειας, δέν σοῦ κάνει πιά αἴσθηση ἡ ὀμορφιά, ἡ ὁποία ὅμως διατηρεῖ τήν ἀλαζονεία της. Κάτι τέτοιο δέν συμβαίνει στήν περίπτωση μιᾶς γυναίκας πού δέν ἔχει ἐξωτερική ὀμορφιά, ἔχει ὅμως ἐσωτερική. Ἐκεῖ εἶναι φυσικό ἡ ἡδονή καί ἡ ἀγάπη τοῦ συζύγου νά παραμένουν ἀπ' τήν ἀρχή ὡς τό τέλος ἀμείωτες, γιατί προέρχονται ἀπό ὀμορφιά ψυχῆς καί ὄχι σώματος...**

Ὑπάρχει τίποτα ὡραιότερο ἀπό τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ; Σῶμα τόσο λευκό δέν μπορεῖς νά μοῦ βρεῖς. Μάτια τόσο λαμπερά δέν μπορεῖς νά μοῦ δείξεις. Ὅταν δημιούργησε ὁ Θεός τ' ἀστέρια, οἱ ἄγγελοι τά θαύμασαν γεμᾶτοι ἔκπληξη. Κι ἐμεῖς τώρα τά θαυμάζουμε, ὄχι ὅμως τόσο πολύ, ὅσο ὅταν τά πρωτοείδαμε. **Αὐτό κάνει ἡ συνήθεια. Ἐλαττώνει τήν ἔκπληξη**, τώρα πόσο περισσότερο ἰσχύει αὐτό στήν περίπτωση τῆς γυναίκας. Ἄν μάλιστα τύχει νά τή βρεῖ καί κάποια ἀρρώστια, ἀμέσως χάθηκαν ὅλα. **Νά γιατί ἀπό τή γυναίκα πρέπει νά ζητᾶμε καλοσύνη, μετριοφροσύνη, εὐθύτητα καί εἰλικρίνεια. Αὐτά εἶναι τά γνωρίσματα τῆς ψυχικῆς ὀμορφιᾶς. Σωματική ὀμορφιά νά μή ζητᾶμε. Δέν βλέπετε τόσους καί τόσους, πού πῆραν ὡραῖες γυναῖκες, πῶς κατέστρεψαν τή ζωή τούς ἀξιοθρήνητα; Καί δέν βλέπετε ἄλλους, πού, χωρίς νά ἔχουν ὡραῖες γυναῖκες, ἔζησαν πολύ εὐτυχισμένα;**

Οὔτε, ὅμως καί γιά πλούσια γυναίκα νά ψάχνουμε. Κανένας ἄς μήν περιμένει νά γίνει πλούσιος μέ τό γάμο. **Αἰσχρός καί ἀξιοκαταφρόνητος εἶναι ἕνας τέτοιος πλουτισμός**. Ἐπιπλέον, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος, "**ὅσοι θέλουν νά πλουτίσουν, πέφτουν σέ πειρασμό, σέ παγίδα τοῦ διαβόλου καί σέ πολλές ἐπιθυμίες ἀνόητες καί βλαβερές, πού βυθίζουν τούς ἀνθρώπους στήν καταστροφή καί στό χαμό**" (Α΄ Τιμ. 6, 9). **Ἀπό τή γυναίκα, λοιπόν, μή ζητᾶς λεφτά, ἀλλά ἀρετές. Εἶναι δυνατό ν' ἀδιαφορεῖς γιά τά σπουδαιότερα καί νά φροντίζεις γιά τά ἀσήμαντα;**

Δυστυχῶς, ὅμως σέ ὅλα αὐτό κάνουμε. **Ἄν ἀποκτήσουμε παιδί, νοιαζόμαστε ὄχι γιά τό πῶς θά γίνει καλός ἄνθρωπος, ἀλλά γιά τό πῶς θά τοῦ ἐξασφαλίσουμε πλούτη**· ὄχι γιά τό πῶς θ' ἀποκτήσει καλούς τρόπους, ἀλλά γιά τό πῶς θά ἔχει πολλούς πόρους. **Στό ἐπάγγελμά μας, δέν κοιτᾶμε πῶς θά τό ἀσκήσουμε τίμια, ἀλλά πῶς θά μᾶς φέρει μεγάλα κέρδη**. **Ὅλα, λοιπόν,**

γίνονται γιά τά λεφτά. Μᾶς ἔχει κυριέψει ὁ ἔρωτας τοῦ χρήματος, γι' αὐτό ὁδηγούμαστε στήν καταστροφή.

"Ἔτσι", συνεχίζει ὁ ἀπόστολος, "καί **οἱ ἄνδρες ὀφείλουν** ν' ἀγαποῦν τίς γυναῖκες τους, ὅπως ἀγαποῦν τό ἴδιο τους τό σῶμα. Ὅποιος ἀγαπάει τή γυναίκα του, ἀγαπάει τόν ἑαυτό του. Κανείς ποτέ δέν μίσησε τό ἴδιο του τό σῶμα, ἄλλ' ἀντίθετα τό τρέφει καί τό φροντίζει· ἔτσι κάνει καί ὁ Κύριος γιά τήν Ἐκκλησία, γιατί ὅλοι εἴμαστε μέλη τοῦ σώματός Του ἀπό τή σάρκα Του καί τά ὀστά Του" (Εφ. 5, 28-30).**Τί ἐννοεῖ μ' αὐτά τά λόγια;** Μᾶς προβάλλει πιό δυνατή εἰκόνα, πιό ζωηρό παράδειγμα. Συνάμα μᾶς ὁδηγεῖ πιό κοντά καί πιό ξεκάθαρα σ' ἕνα ἀκόμα καθῆκον. Γιά νά μήν πεῖ κανείς ὅτι "Ἐκεῖνος Θεός ἦταν καί τόν ἑαυτό Του παρέδωσε", γι' αὐτό ὁ Παῦλος λέει: "Ἔτσι καί οἱ ἄνδρες ὀφείλουν...". Δέν πρόκειται δηλαδή γιά χάρισμα, γιά δῶρο, ἀλλά**γιά ὀφειλή, γιά χρέος**. Ἀφοῦ εἶπε, "ὅπως ἀγαποῦν τό ἴδιο τους τό σῶμα", προσθέτει: Γιατί "κανείς ποτέ δέν μίσησε τό ἴδιο του τό σῶμα, ἀλλ' ἀντίθετα τό τρέφει καί τό φροντίζει". Καί **πῶς εἶναι δικό του σῶμα;** Διαβάζουμε στή Γένεση, πώς, ὅταν ὁ Ἀδάμ ξύπνησε καί εἶδε τή γυναίκα, πού ἔκανε ὁ Θεός ἀπό τήν πλευρά του, εἶπε: "Αὐτό τό πλάσμα εἶναι ὀστό ἀπό τά ὀστά μου καί σάρκα ἀπό τή σάρκα μου" (Γέν. 2, 23). **Ὅπως, λοιπόν, ὁ Κύριος φροντίζει στοργικά τήν Ἐκκλησία, δηλαδή ὅλους ἐμᾶς, γιατί εἴμαστε μέλη Του, σάρκα Του καί ὀστά Του- καί αὐτό τό γνωρίζετε καλά ὅσοι συμμετέχετε στά ἱερά μυστήρια-, ἔτσι καί ὁ ἄνδρας ὀφείλει νά φροντίζει στοργικά τή γυναίκα του, γιατί δημιουργήθηκε ἀπ αὐτόν, εἶναι κομμάτι τοῦ σώματός του.**

"Γι' αὐτό", λέει ἡ Γραφή, "θά ἐγκαταλείψει ὁ ἄνδρας τόν πατέρα του καί τή μητέρα του, γιά νά ζήσει μαζί μέ τή γυναίκα του΄ καί (μέ τή συζυγία) θά γίνουν οἱ δυό τους μιά σάρκα", ἕνα σῶμα, ἕνας ἄνθρωπος (Γέν. 2, 24΄ Ἐφ. 5, 31). Νά καί**τρίτος λόγος. Δείχνει δηλαδή ὅτι, ἀφοῦ ἐγκαταλείψει ὁ ἄνδρας ἐκείνους πού τόν γέννησαν, δένεται μ' ἐκείνην.** Ἀπό δῶ κι ἐμπρός ἡ σάρκα, ὁ πατέρας καί ἡ μητέρα, δημιουργεῖ τό παιδί, πού γεννιέται ἀπό τήν ἕνωση τῶν σπερμάτων τους. Ὥστε **καί οἱ τρεῖς εἶναι μιά σάρκα, ὅπως κι ἐμεῖς μέ τό Χριστό εἴμαστε μιά σάρκα, ἕνα σῶμα.**

Ὅση, λοιπόν, ἀγάπη ἔχεις στόν ἑαυτό σου, τόση ἀγάπη θέλει ὁ Θεός νά ἔχεις καί στή γυναίκα σου. Δέν βλέπεις ὅτι καί στό σῶμα μας πολλές ἀτέλειες ἤ ἐλλείψεις ἔχουμε; Ὁ ἕνας ἔχει πόδια στραβά, ὁ ἄλλος τά χέρια παράλυτα, ὁ τρίτος κάποιο ἄλλο μέλος ἄρρωστο κ.ο.κ. **Καί ὅμως, δέν τό κακομεταχειρίζεται οὔτε τό κόβει· ἀπεναντίας μάλιστα, τό φροντίζει καί τό περιποιεῖται περισσότερο ἀπ' ὅσο τά ὑγιῆ μέλη του, καί ὁ λόγος εἶναι εὐνόητος.**

Ὅσο ἀγαπᾶς, λοιπόν, τόν ἑαυτό σου, τόσο ν' ἀγαπᾶς καί τή γυναίκα σου . Ὄχι μόνο γιατί ὁ ἄνδρας καί ἡ γυναίκα ἔχουν τήν ἴδια φύση, ἀλλά καί γιά μιάν ἄλλη

σπουδαιότερη αἰτία:

Γιατί δέν εἶναι πιά δύο ξεχωριστά σώματα, ἀλλά ἕνα · καί ὁ ἄνδρας εἶναι τό κεφάλι, ἐνῶ ἡ γυναίκα τό σῶμα. Ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος σέ ἄλλη ἐπιστολή του, “κεφαλή τοῦ κάθε ἄνδρα εἶναι ὁ Χριστός, κεφαλή τῆς γυναίκας εἶναι ὁ ἄνδρας καί κεφαλή τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Θεός” (Α’ Κορ. 11, 3). Πῶς ὅμως λέει, ὅτι “κεφαλή τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Θεός”; Αὐτό λέω κι ἐγώ, ὅτι, ὅπως ἐμεῖς εἴμαστε ἕνα σῶμα, ἔτσι εἶναι ἕνα ὁ Χριστός καί ὁ Πατέρας. Ἑπομένως καί ὁ Πατέρας εἶναι κεφαλή μας.

Δύο παραδείγματα μᾶς φέρνει, ἕνα τοῦ σώματος καί ἕνα τοῦ Χριστοῦ. Γι’ αὐτό καί προσθέτει: “Σ’ αὐτά τά λόγια”- δηλαδή στό ὅτι θά γίνουν οἱ δύο, ὁ ἄνδρας καί ἡ γυναίκα, μιά σάρκα – “**κρύβεται ἕνα μεγάλο μυστήριο, πού ἐγώ σᾶς λέω ὅτι ἀναφέρεται στή σχέση Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας**” (Ἐφ. 5, 32). **Ἀναφέρεται στή σχέση Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας, γιατί κι Ἐκεῖνος ἄφησε τόν Πατέρα Του, φανερώθηκε ὡς ἄνθρωπος στή γῆ, ἐνώθηκε μέ τή νύφη – Ἐκκλησία, δηλαδή μ’ ἐμᾶς, κι ἔγινε ἕνα πνεῦμα μαζί της – μαζί μας** , ἀφοῦ “ὅποιος συνδέεται μέ τόν Κύριο, γίνεται ἕνα πνεῦμα μαζί Του” (Α΄ Κόρ. 6, 17). Καί **εἶναι μυστήριο μεγάλο, γιατί ὁ ἄνθρωπος τόν πατέρα του, πού τόν γέννησε καί τόν ἀνέθρεψε, τή μάνα του, πού μέ φοβερούς πόνους τόν ἔφερε στόν κόσμο, τούς γόνεις του, πού τόσο τόν εὐεργέτησαν καί γιά τόσα χρόνια τόν προστάτεψαν, αὐτούς τούς ἐγκαταλείπει. Καί τί κάνει; Συνδέεται μέ μιά γυναίκα πού λίγο πρωτύτερα τοῦ ἦταν ἄγνωστη, πού δέν εἶχε τίποτα κοινό μ’ αὐτόν. Μυστήριο, πραγματικά! Καί οἱ γονεῖς ὄχι μόνο δέν λυποῦνται πού γίνεται κάτι τέτοιο, ἀλλά καί εὐχαριστιοῦνται καί χρήματα ξοδεύουν πρόθυμα γιά τό γάμο. Μυστήριο, καί μάλιστα μεγάλο! Μυστήριο ἀνεξιχνίαστο!** Τό προφήτεψε ὁ Μωυσῆς στή Γένεση (2, 23-25). Τό διακηρύσει καί τώρα μεγαλόφωνα ὁ Παῦλος, λέγοντας ὅτι **ἀναφέρεται στή σχέση Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας.**

«Ἀλλά κι ἐσεῖς, ὁ καθένας ν’ ἀγαπάει τή γυναίκα του ὅπως ἀγαπάει τόν ἑαυτό του, καί ἡ γυναίκα νά σέβεται τόν ἄνδρα της” (Ἔφ. 5, 33).**Δέν εἰσηγεῖται μόνο ἀγάπη, ἀλλά καί σεβασμό**. Ὑπαρχηγός τοῦ σπιτιοῦ καί τῆς οἰκογενείας εἶναι ἡ γυναίκα. Δέν πρέπει, λοιπόν, νά ζητάει ἰσοτιμία μέ τόν ἀρχηγό, τόν ἄνδρα, ἀφοῦ εἶναι κάτω ἀπό τήν κεφαλή.

Ἀλλά καί **ὁ ἄνδρας δέν πρέπει νά περιφρονεῖ τή γυναίκα ἐπειδή τοῦ ὑποτάσσεται**, γιατί αὐτή εἶναι σῶμα· καί **ἄν ἡ κεφαλή περιφρονεῖ τό σῶμα, θά καταστραφεῖ καί ἐκείνη μαζί μ’ αὐτό**. Γι’ αὐτό **ὁ ἄνδρας πρέπει νά προσφέρει στή γυναίκα τήν ἀγάπη του σάν ἀντίδωρο τῆς ὑποταγῆς της** . Καί τό κεφάλι εἶναι ἀπαραίτητο καί τό σῶμα. **Τό σῶμα θέτει στήν ὑπηρεσία τοῦ κεφαλιοῦ τά χέρια, τά πόδια καί ὅλα τά ἄλλα μέλη του, ἐνῶ τό κεφάλι φροντίζει καί προσέχει τό σῶμα. Δέν ὑπάρχει καλύτερο πρᾶγμα ἀπό τή**

συζυγία καί συνεργασία αὐτοῦ τοῦ εἴδους: Σεβασμός ἀπό τή γυναίκα, ἀγάπη ἀπό τόν ἄνδρα. Βέβαια, ἡ γυναίκα πού σέβεται τόν ἄνδρα της, τόν ἀγαπᾶ κιόλας. Τόν σέβεται σάν κεφαλή καί τόν ἀγαπᾶ σάν μέλος, **ἀφοῦ καί ἡ κεφαλή μέλος τοῦ σώματος εἶναι**.

Ἔτσι, λοιπόν, **ὁ Θεός ὅρισε νά ὑποτάσσεται ἡ γυναίκα στόν ἄνδρα, γιά νά ὑπάρχει εἰρήνη καί ὁμόνοια μεταξύ τους. Γιατί δέν μπορεῖ ποτέ νά ὑπάρξει εἰρήνη, ὅπου ὑπάρχει πολυαρχία**. Ἕνας πρέπει νά εἶναι ὁ ἀρχηγός. Αὐτό τό παρατηροῦμε παντοῦ. **Ὅπου πάντως, ὑπάρχουν ἄνθρωποι πνευματικοί, ἐκεῖ ὑπάρχει καί εἰρήνη.** Γιά παράδειγμα, οἱ πρῶτοι χριστιανοί τῶν Ἱεροσολύμων ἦταν πέντε χιλιάδες ἄνθρωποι, μά εἶχαν μιά καρδιά καί μιά ψυχή. Καί κανείς δέν θεωροῦσε ὅτι κάτι ἀπό τά ὑπάρχοντά του ἦταν δικό του, ἀλλά ὁ ἕνας ὑποτασσόταν στόν ἄλλο. **Αὐτό δείχνει σύνεση καί θεοσέβεια.**

Πρόσεξε, ὅμως, ὅτι **ὁ ἀπόστολος ἐπιμένει πιό πολύ στήν ἀγάπη παρά στό σεβασμό. Εἶναι φυσικό. Γιατί ὅταν ὑπάρχει ἀγάπη ἀνάμεσα στούς συζύγους, γιά ὅλα τά προβλήματα βρίσκονται λύσεις. Ὁ ἄνδρας πού ἀγαπάει τή γυναίκα του, κι ἄν ἀκόμη αὐτή εἶναι ἀτίθαση, θά τήν ὑπομείνει. Συζυγική ὁμόνοια χωρίς συζυγική ἀγάπη δέν μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ.**

Καί ἐνῶ, μέ τήν πρώτη ματιά, ἡ θέση τῆς γυναίκας φαίνεται μειονεκτική, γιατί προστάχθηκε νά δείχνει σεβασμό στόν ἄνδρα, στήν πραγματικότητα ἡ θέση της εἶναι πλεονεκτική, γιατί ὁ ἄνδρας προστάχθηκε νά ἔχει τό σπουδαιότερο, τήν ἀγάπη.

Τί πρέπει νά γίνει, ὅμως, ἄν ἡ γυναίκα δέν σέβεται τόν ἄνδρα; Καί σέ μιά τέτοια περίπτωση, αὐτός ἔχει καθῆκον νά τήν ἀγαπᾶ. Ἄν οἱ ἄλλοι δέν κάνουν τό καθῆκον τους, ἐμεῖς πρέπει νά τό κάνουμε, Λέει, λ.χ., “να ὑποτάσσεστε ὁ ἕνας στόν ἄλλο μέ φόβο Χριστοῦ” (Ἐφ. 5, 21). **Ἡ ἐντολή ἀφορᾶ καί τούς δύο. Τί σημασία ἔχει, λοιπόν, ἄν ὁ ἕνας δέν ὑποτάσσεται; Ἐσύ νά ὑπακούσεις στό νόμο τοῦ Θεοῦ.** Ἡ γυναίκα, καί ἄν δέν τήν ἀγαπάει ὁ ἄνδρας της, ὀφείλει νά τόν σέβεται, γιά νά μήν παραβαίνει τό καθῆκον της. **Ὁ ἄνδρας πάλι, καί ἄν δέν τόν σέβεται ἡ γυναῖκα του, ὀφείλει νά τήν ἀγαπάει, γιά νά μήν παραβαίνει τό δικό του καθῆκον. Καί ὅταν ὁ καθένας κάνει τό καθῆκον του, τότε ὁ γάμος τούς εἶναι χριστιανικός, εἶναι πνευματικός, ὄχι σαρκικός.**

Ἔχε, πάντως, ὑπόψη σου ἐσύ, ὁ ἄνδρας, πώς, ὅταν ὁ ἀπόστολος προστάζει τή σύζυγό σου νά σοῦ δείχνει σεβασμό, ἐννοεῖ τό σεβασμό πού ταιριάζει σέ ἐλεύθερη γυναίκα, ὄχι σέ δοῦλα. Τό εἴπαμε, σῶμα δικό σου εἶναι ἡ γυναίκα. **Ἄν θέλεις νά ἔχει σεβασμό δουλικό, τότε τό σῶμα σου ἀτιμάζεις καί τόν ἑαυτό σου προσβάλεις. Ποιό εἶναι, λοιπόν, τό περιεχόμενο τοῦ σεβασμοῦ**

αὐτοῦ; Νά μή σοῦ ἀντιμιλάει, νά μήν εἶναι ἐπαναστατική, νά μή θέλει νά ἔχει τήν πρωτιά στό σπίτι. Εἶναι ἀρκετό νά περιορίζεται σ' αὐτά ὁ σεβασμός της. Ἂν ἐσύ τήν ἀγαπᾶς, ὅπως ἔχεις ἐντολή ἀπό τό Θεό, περισσότερα θά κατορθώσεις. Γιατί τό γυναικεῖο φύλο εἶναι κάπως πιό ἀσθενικό καί ἔχει ἀνάγκη ἀπό βοήθεια, συγκατάβαση, στοργή, φροντίδα. **Ὅλα νά τῆς τά προσφέρεις, ὅλα νά τά κάνεις γιά χάρη της, ἀκόμα καί σέ ταλαιπωρίες νά ὑποβάλλεσαι.**

Ὑπαρχηγός τοῦ σπιτιοῦ εἶναι ἡ γυναίκα. Ἔχει καί αὐτή ἐξουσία ἀνάλογη μ' ἐκείνη τοῦ ἄνδρα. Ὁ ἄνδρας, ὅμως ἔχει κάτι περισσότερο, πού εἶναι σωτήριο γιά τήν οἰκογένεια. Πῆρε δηλαδή τό ἀξίωμα νά εἶναι κεφαλή τοῦ σώματος. Ὅπως ὁ Χριστός τῆς Ἐκκλησίας, **ὄχι μόνο γιά ν' ἀγαπᾶ καί νά φροντίζει τή γυναίκα, ἀλλά καί γιά νά τήν καθοδηγεῖ στό καλό**, "ὥστε νά τήν ἔχει", λέει, "μέ ὅλη της τήν καθαρότητα καί ἁγιότητα" (Ἐφ. 5, 27). Καί **ἄν αὐτός συντελέσει στό ν' ἀποκτήσει ἡ γυναίκα καθαρότητα καί ἁγιότητα, ὅλα τ' ἄλλα θά ἔρθουν μόνα τους. Ἂν ζητάει τά θεῖα, τά ἀνθρώπινα θ' ἀκολουθήσουν πολύ εὔκολα, καί στό σπίτι θά ἐπικρατήσουν ἡ τάξη, ἡ εἴρηνη, ἡ εὐσέβεια.**

Ὁ ἀπόστολος, λοιπόν, εἶπε πώς εἶναι δυνατό νά τακτοποιηθοῦν καλά τά συζυγικά ζητήματα, προτρέποντας τόν ἄνδρα ν' ἀγαπάει τή γυναίκα καί τή γυναίκα νά σέβεται τόν ἄνδρα. Δέν ἐξήγησε, ὅμως **μέ ποιόν τρόπο θά πραγματοποιηθεῖ αὐτό**. Θά σᾶς ἐξηγήσω ἐγώ: **Περιφρονώντας τά χρήματα, ἀποβλέποντας στήν ἀρετή τῆς ψυχῆς καί ἔχοντας φόβο Θεοῦ.**

«Ὅ,τι θά κάνει κανείς, καλό ἤ κακό, θ' ἀνταμειφθεῖ ἀνάλογα ἀπό τόν Κύριο» (πρβλ. Ἐφ. 6, 8). **Ὄχι, λοιπόν, γιά χάρη της ἀλλά γιά χάρη τοῦ Χριστοῦ καί ὑπακούοντας σ' Αὐτόν ν' ἀγαπᾶς τή γυναίκα σου. Ἂν σκέφτεσαι ἔτσι, πειρασμός ἤ διχόνοια δέν θά ξεφυτρώσει ἀνάμεσά σας. Κανέναν νά μήν πιστεύει ἡ γυναίκα, ὅταν τῆς κατηγορεῖ τόν ἄνδρα της.** Μά καί ἡ ἴδια δέν πρέπει καχύποπτα νά παρακολουθεῖ ποῦ μπαίνει καί ἀπό ποῦ βγαίνει ὁ σύντροφός της. **Ὁ ἄνδρας, ἐπίσης, δέν πρέπει νά δέχεται συκοφαντίες γιά τή γυναίκα του, οὔτε ὅμως καί μέ τή δική του συμπεριφορά νά τῆς γεννάει ὑποψίες.** Γιατί, ἄνθρωπέ μου, γυρίζεις ἀπό δῶ κι ἀπό κεῖ ὅλη μέρα καί μαζεύεσαι στό σπίτι σου μόνο τό βράδυ, χωρίς μάλιστα νά δίνεις ἱκανοποιητικές ἐξηγήσεις στή γυναίκα σου; Ἂν σοῦ κάνει παράπονα, νά μή σοῦ κακοφαίνεται. Τά παράπονά της δείχνουν ἀγάπη, ὄχι θράσος καί ψυχρότητα. Καί ἡ ἀγάπη της γιά σένα τήν κάνει νά φοβᾶται. Φοβᾶται μήπως κάποια ἄλλη σέ ἁρπάξει ἀπ' αὐτήν, μήπως τῆς πάρει ὅ,τι πιό πολύτιμο ἔχει, μήπως τῆς κόψει τόν συζυγικό δεσμό. Ὀφείλεις, λοιπόν, νά κάνεις ὅ,τι μπορεῖς γιά νά μήν πικραίνεις τή γυναίκα σου.

Ἀλλά καί **ἡ γυναίκα δέν πρέπει νά περιφρονεῖ τόν ἄνδρα της γιά ὁποιονδήποτε λόγο, προπαντός ἄν εἶναι φτωχός**. Νά μή βαρυγκωμάει καί νά μήν βρίζει λέγοντας λ.χ.: "Ἄνανδρε καί δειλέ, τεμπέλη καί ἀκαμάτη, ἀνέμελε καί

ὑπναρά! Ὁ τάδε, ἄν καί καταγόταν ἀπό φτωχή οἰκογένεια, μέ πολλούς κόπους καί κινδύνους ἔκανε μεγάλη περιουσία. Καί νά, ἡ γυναίκα του φοράει πανάκριβα ροῦχα, κυκλοφορεῖ μέ ἀμάξι, ἔχει τόσους ὑπηρέτες, ἐνῶ ἐγώ πῆρα ἐσένα, πού εἶσαι ζαρωμένος ἀπό τή φτώχεια καί ζεῖς ἄσκοπα!”. **Δέν πρέπει ἡ γυναίκα νά λέει στόν ἄνδρα της τέτοια λόγια**. Τό σῶμα δέν ἐναντιώνεται στό κεφάλι, ἀλλά τό ὑπακούει. **Πῶς, ὅμως, θά ὑποφέρει τή φτώχεια; Ἀπό ποῦ θά βρεῖ παρηγοριά; Ἄς σκεφτεῖ τίς φτωχότερες γυναῖκες.** Ἄς συλλογιστεῖ πόσες κοπέλες ἀπό καλές οἰκογένειες ὄχι μόνο τίποτα δέν πῆραν ἀπό τούς ἄνδρες τους, ἀλλά καί ξόδεψαν τή δική τους περιουσία γι’ αὐτούς. **Ἄς ἀναλογιστεῖ τούς κινδύνους ἀπό ἕναν τέτοιο πλοῦτο, καί θά προτιμήσει τότε τή φτωχική ἀλλά ἥσυχη ζωή.** Γενικά, **ἄν ἀγαπάει τόν ἄνδρα της, δέν θά ξεστομίσει ποτέ παράπονο ἤ προσβλητικό λόγο γι’ αὐτόν**. Θά προτιμήσει νά τόν ἔχει κοντά της χωρίς πλούτη, παρά νά εἶναι πλούσιος, καί αὐτή νά ζεῖ μέσα στήν ἀνασφάλεια καί τίς ἀνησυχίες, πού συνεπάγονται οἱ ἐπιχειρηματικές δραστηριότητες.
Οὔτε καί ὁ ἄνδρας, ὅμως ἀκούγοντας τά παράπονα ἤ τίς ἐπικρίσεις τῆς γυναίκας του, πρέπει νά τή βρίζει ἤ νά τή χτυπάει, ἐπειδή ἔχει ἐξούσια πάνω της. Καλύτερα**νά τή συμβουλεύει καί νά τή νουθετεῖ ἥρεμα, χωρίς ποτέ νά σηκώνει χέρι ἐναντίον της. Ἄς τή διδάσκει τήν οὐράνια φιλοσοφία, τή χριστιανική, πού εἶναι ὁ ἀληθινός πλοῦτος. Ἄς τή διδάσκει ὄχι μόνο μέ τά λόγια ἀλλά καί μέ τά ἔργα, πώς ἡ φτώχεια δέν εἶναι καθόλου κακό. Ἄς τή διδάσκει νά περιφρονεῖ τή δόξα καί ν’ ἀγαπᾶ τήν ταπείνωση· καί τότε ἐκείνη οὔτε παράπονο θά ἔχει, οὔτε χρήματα θά ἐπιθυμεῖ.** Ἄς τή διδάσκει νά μήν ἀγαπάει τά χρυσά κοσμήματα καί τά πολυτελῆ ροῦχα καί τά πολλά ἀρώματα, οὔτε νά θέλει γιά τό σπίτι ἀκριβά ἔπιπλα καί περιττά στολίδια. **Ὅλα τοῦτα φανερώνουν ματαιόδοξο φρόνημα καί κουφότητα. Καί τῆς ἴδιας καί τοῦ σπιτιοῦ στολισμός ἄς εἶναι ἡ κοσμιότητα καί ἡ σεμνότητα. Καί ἡ ἴδια καί τό σπίτι ἄς μοσχοβολᾶνε τό ἄρωμα τῆς σωφροσύνης καί τῆς ἀρετῆς.**

Λοιπόν, τελείωσε ἡ γιορτή τοῦ γάμου; Ἔφυγαν οἱ καλεσμένοι; Ἔμεινες μόνος μέ τή νύφη, τή σύζυγό σου; Μήν πετάξεις ἀμέσως ἀπό πάνω σου τή σοβαρότητα, ὅπως κάνουν οἱ ἀκόλαστοι ἄνδρες. Διατήρησέ την γιά πολύ καιρό, καί μεγάλο κέρδος θά ἔχεις. Τώρα, στό πρῶτο διάστημα τοῦ γάμου, πρίν ‘παραγνωριστεῖτε’ καί ἀποκτήσετε ἐλευθεριότητα στίς σχέσεις σας, ὅταν ἀκόμα ἡ γυναίκα εἶναι συγκρατημένη ἀπό κάποια ντροπαλότητα καί συστολή, εἶναι ἡ καλύτερη εὐκαιρία γιά νά τή φέρεις στά νερά σου καί νά τῆς ἐπιβάλεις, καλότροπα καί συνετά, τίς ἀρχές σου. Γιατί ὅταν ἡ γυναίκα ξεθαρρέψει, τά κάνει ὅλα ἄνω κάτω. Καλό θά εἶναι, λοιπόν, νά διατηρήσεις τήν αἰδημοσύνη της ὅσο μπορεῖς περισσότερο. Καί πῶς θά τό κατορθώσεις αὐτό; Ὅταν κι ἐσύ δείχνεις ὅτι δέν ἔχεις λιγότερη συστολή ἀπ’ αὐτήν· ὅταν εἶσαι λιγόλογος, σοβαρός, λογικός. Ἔτσι θά σέ ἀκούσει καί θά δεχθεῖ θέλοντας καί μή, ὅσα θά τῆς πεῖς. Μά πιό πρόθυμα θά τά δεχθεῖ, ἄν τῆς φανερώσεις πλούσια τήν ἀγάπη σου· γιατί **τίποτ’ ἄλλο δέν συντελεῖ τόσο στό νά πειστεῖ ἕνας ἄνθρωπος στά λόγιά μας, ὅσο τό νά καταλάβει ὅτι τοῦ τά λέμε μέ ἀγάπη**

καί ἀπό ἀγάπη.

Καί **πῶς θά τῆς δείξεις τήν ἀγάπη σου;** Ἄν τῆς πεῖς λ.χ.:

«Δεν θέλησα νά πάρω ἄλλη γυναίκα, καί μάλιστα πλουσιοκόρη ἤ ἀρχοντοπούλα. Προτίμησα ἐσένα γιά τόν καλό σου χαρακτήρα, τή σεμνότητα, τήν πραότητα, τή σωφροσύνη. Γιατί ἔχω μάθει νά περιφρονῶ τόν πλοῦτο σάν κάτι τιποτένιο, κάτι πού ἀποκτοῦν οἱ ληστές, οἱ ἀνήθικοι καί οἱ ἀπατεῶνες. Ἐμένα μέ σαγήνεψε ἡ ἀρετή τῆς ψυχῆς σου, πού τήν προτιμῶ ἀπό κάθε πλοῦτο. Ἕνα συνετό κορίτσι, πού ζεῖ μέ εὐσέβεια, ἀξίζει ὅσο ὅλη ἡ οἰκουμένη. Γι' αὐτό σ' ἀγάπησα, σ' ἀγαπῶ καί πάνω ἀπ' τή ζωή μου σέ βάζω. Τίποτα δέν εἶναι ἡ παροῦσα ζωή. Προσεύχομαι, λοιπόν, καί παρακαλῶ τόν Θεό καί κάνω ὅ,τι μπορῶ γιά ν' ἀξιωθοῦμε τή ζωή μας ἔτσι νά τήν περάσουμε, ὥστε καί στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν νά εἴμαστε μαζί. Γιατί ἡ παροῦσα ζωή καί σύντομη καί προσωρινή εἶναι· ἄν ὅμως ἀξιωθοῦμε νά τήν περάσουμε εὐαρεστώντας τό Θεό, καί μαζί καί μέ τό Χριστό θά εἴμαστε αἰώνια, μέσα σέ ἀπερίγραπτη εὐφροσύνη. Ἐγώ πάνω ἀπ' ὅλα βάζω τήν ἀγάπή μου γιά σένα, καί τίποτα δέν θά μοῦ εἶναι τόσο δυσάρεστο καί βαρύ ὅσο τό νά τά χάσω καί πάμφτωχος νά γίνω καί σέ μεγάλο κίνδυνο νά βρεθῶ καί ὁ,τιδήποτε νά πάθω, ὅλα ὑποφερτά καί ἀνεκτά θά μοῦ εἶναι, φτάνει οἱ σχέσεις μου μαζί σου νά εἶναι καλές. Εἶναι, ὅμως ἀνάγκη νά κάνεις κι ἐσύ τά ἴδια. Ὁ Θεός θέλει νά εἴμαστε δεμένοι ἀμοιβαῖα καί ἀδιάσπαστα μέ τό δεσμό τῆς ἀγάπης. Ἄκου τί λέει ἡ Γραφή: "Θά ἐγκαταλείψει ὁ ἄνδρας τόν πατέρα του καί τή μητέρα του, γιά νά ζήσει μαζί μέ τή γυναίκα του". Ἄς μήν ἔχουμε, λοιπόν, καμιά μικρόψυχη πρόφαση. Δέν πᾶν' νά χαθοῦν τά χρήματα, οἱ ὑπηρέτες καί οἱ τιμές! Ἐγώ πάνω ἀπ' ὅλα βάζω τήν ἀγάπη μου γιά σένα». Ἀπό πόσα πλούτη, ἀπό πόσους θησαυρούς δέν θά εἶναι ποθεινότερα τά λόγια τοῦτα στή γυναίκα! **Νά τῆς λές ὅτι τήν ἀγαπᾶς, χωρίς νά φοβᾶσαι μήπως κάποτε τό πάρει πάνω της καί τό ἐκμεταλλευθεῖ**. Οἱ ἄσεμνες γυναῖκες, πού πηγαίνουν μέ τόν ἕνα καί μέ τόν ἄλλο εἶναι φυσικό νά τό παίρνουν ἐπάνω τους μέ τέτοια λόγια. Μία καλή κοπέλα, ὅμως ὄχι μόνο δέν θά ξιπαστεῖ, ἀλλά καί θά ταπεινωθεῖ. Δεῖξε μάλιστα ὅτι σοῦ ἀρέσει πολύ νά μένεις μαζί της, ὅτι προτιμᾶς νά μένεις στό σπίτι γιά χάρη της, παρά νά βρίσκεσαι μέ τούς φίλους σου.**Νά τήν τιμᾶς περισσότερο ἀπό τούς φίλους σου, περισσότερο ἀκόμα κι ἀπό τά παιδιά σας.** Καί αὐτά γιά χάρη της νά τ' ἀγαπᾶς. Ἄν κάνει κάτι καλό, νά τήν παινεύεις καί νά τήν θαυμάζεις. Ἄν πέσει σέ κάποιο σφάλμα, νά τή συμβουλεύεις καί νά τή διορθώνεις μέ καλό τρόπο.

Προσευχές κοινές νά κάνετε. Στό νάο νά ἐκκλησιάζεστε καί οἱ δύο. Ἄν τύχει νά σᾶς βρεῖ φτώχεια, θύμισε στή γυναίκα σου πώς οἱ κορυφαῖοι ἅγιοι ἀπόστολοι Πέτρος καί Παῦλος, πού εἶναι ἀνώτεροι ἀπ' ὅλους τους βασιλιάδες καί τούς πλουσίους, πέρασαν τή ζωή τους μέ πείνα καί δίψα. Δίδαξε τήν, ὅτι **καμιά συμφορά τοῦ βίου δέν εἶναι φοβερή, παρά μόνο ἡ ἐναντίωση στό Θεό καί τό θέλημά Του.**

Ἂν ἔτσι πορεύεσαι στό γάμο σου καί τέτοια διδάσκεις τή γυναίκα σου, δέν θά εἶσαι κατώτερος ἀπό ἕναν μοναχό. Καί ἄν θέλεις νά προσφέρεις γεύματα καί νά κάνεις συμπόσια, μήν καλέσεις ἄνθρωπο ἄσεμνο καί ἀνήθικο. Βρές ἕναν ἅγιο φτωχό, πού, μπαίνοντας στό σπίτι σου, θά φέρει μέσα ὅλη τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, καί αὐτόν κάλεσε.

Νά πῶ καί κάτι ἄλλο; Κανείς ἄς μήν κάνει τό λάθος νά πάρει γυναίκα πλουσιότερη ἀπ' αὐτόν. Φτωχότερη νά πάρει. Γιατί ἡ πλουσιότερη, μπαίνοντας στό σπίτι, θά δημιουργήσει δυσάρεστες συνθῆκες. Μέ τόν ἀέρα τοῦ πλούτου της, θά μιλάει ἄσχημα, θά ἀπαιτεῖ πολλά, θά σπαταλάει ἄσκοπα. Κι ἄν τολμήσει ὁ ἄνδρας της νά τῆς πεῖ καμιά κουβέντα, θά τοῦ ἀπαντήσει μέ ἀναίδεια: "Δέν ξοδεύω ἀπό τά δικά σου, ἀλλ' ἀπό τά δικά μου!".

Τί λές, κυρά μου; Τά δικά σου; Ποιά δικά σου; **Ὑπάρχει πιό αἰσχρός λόγος ἀπ' αὐτόν; Τώρα, πού παντρεύτηκες, δέν ἔχεις σῶμα δικό σου, καί ἔχεις χρήματα δικά σου;** Μιά σάρκα, ἕνας ἄνθρωπος ἔχετε γίνει μέ τό γάμο ἐσύ καί ὁ ἄνδρας σου, καί λές ἀκόμα "τά δικά μου"; Τόν καταραμένο καί ἀπαίσιο αὐτό λόγο τόν ἔβαλε ὁ διάβολος στόν κόσμο. **Ὅλα ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα στή ζωή, μᾶς τά ἔκανε κοινά ὁ Θεός**. Κανείς δέν μπορεῖ νά πεῖ "τό δικό μου φῶς" , ὁ δικός μου ἥλιος", "τό δικό μου νερό". Ὅλα εἶναι κοινά, καί τά χρήματα νά μήν εἶναι κοινά; Ἄχ, αὐτή ἡ φιλαργυρία! Νά χαθοῦν χίλιες φορές τά χρήματα· ἤ μᾶλλον ὄχι τά χρήματα, ἀλλά ἡ νοοτροπία ἐκείνων πού δέν ξέρουν νά τά μεταχειριστοῦν σωστά τά χρήματα καί τά προτιμοῦν ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα πράγματα.

Καί αὐτά νά διδάσκεις τή γυναίκα σου, μέ πολλή ὅμως χάρη. **Αὐτή καθεαυτή ἡ συμβουλή γιά τήν ἀρετή εἶναι βαρειά καί δύσπεπτη, γι' αὐτό πρέπει νά δίνεται μέ τρόπο εὐχάριστο**. Τοῦτο πάνω ἀπ' ὅλα νά ξεριζώσεις ἀπό τήν ψυχή της, τό "δικό μού" καί τό "δικό σου". Κι ἄν ποτέ σου πεῖ, "τά δικά μου", ἀπάντησέ της: Ποιά εἶναι τά δικά σου; Γιατί δέν τά ξέρω. **Ἐγώ τίποτα δέν ἔχω δικό μου**. Πῶς, λοιπόν, λές "τά δικά μού", ἀφοῦ ὅλα εἶναι δικά σου;". Χάρισέ της τα ὅλα. Αὐτό δέν κάνουμε καί μέ τά παιδιά; Ὅταν ἁρπάξουν κάτι πού κρατᾶμε καί μετά θελήσουν νά πάρουν καί ἄλλο, τούς λέμε μέ συγκατάβαση: "Ναί, καί τοῦτο δικό σου εἶναι καί ἐκεῖνο δικό σου εἶναι". Ἔτσι νά κάνεις καί στήν περίπτωση τῆς γυναίκας, γιατί ἔχει μυαλό παιδιάστικο. Σοῦ εἶπε, "τά δικά μου"; Πές της, "ὅλα δικά σου εἶναι, καί ἐγώ δικός σου". Δέν εἶναι λόγια κολακευτικά, ἀλλά λόγια συνετά. Μ' αὐτόν τόν τρόπο θά μπορέσεις νά χαλαρώσεις τό θυμό της καί νά σβήσεις τήν ἀθυμία της. Λέγε της, λοιπόν: "Κι ἐγώ δικός σου!".

Αὐτό, ἄλλωστε, τό ἄφησε καί σάν ἐντολή ὁ ἀπόστολος Παῦλος: "Ὁ ἄνδρας δέν ἐξουσιάζει τό σῶμα του ὁ ἴδιος, ἀλλά ἡ γυναίκα του" (Α΄Κορ. 7, 4). Ἂν δέν ἐξουσιάζω τό σῶμα μου ἐγώ, ἀλλά ἐσύ, πολύ περισσσότερο δέν εἶμαι κύριος τῶν χρημάτων. Αὐτά λέγοντας, τήν ἠρέμησες, δοῦλα σου τήν ἔκανες, σφιχτά τήν ἔδεσες, μά καί τό

διάβολο ντρόπιασες.

Καί **ποτέ νά μήν τῆς μιλᾶς στεγνά καί μέ ψυχρότητα, ἀλλά μέ τρόπο γλυκό, μέ τιμή καί μέ πολλή ἀγάπη.** Ἄν τήν τιμᾶς ἐσύ, δέν θά ἔχει ἀνάγκη ἀπό τήν τιμή τῶν ἄλλων. Νά τή βάζεις πάνω ἀπ' ὅλους, νά τήν καλοπιάνεις, νά τήν παινεύεις. Ἔτσι δέν θά προσέχει παρά μόνο ἐσένα. Βάλε στήν ψυχή της τό φόβο τοῦ Θεοῦ, καί ὅλα τ' ἄλλα θά τρέξουν ἄφθονα σάν ἀπό πηγή. Τό σπίτι θά γεμίσει μέ ἀναρίθμητα ἀγαθά. Ὅταν ζητᾶτε τά ἄφθαρτα, θά σᾶς ἔρθουν καί τά φθαρτά. "Ζητᾶτε πρῶτα ἀπ' ὅλα τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καί ὅλα αὐτά θ' ἀκολουθήσουν" (Ματθ. 6, 33).

Ἄν ἔτσι ζεῖτε, καί παιδιά καλά θ' ἀποκτήσετε καί εὐάρεστοι στό Θεό θά γίνετε καί τά αἰώνια ἀγαθά θά κληρονομήσετε μέ τή χάρη καί τή φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας.

(Ἀπό τό βιβλίο «ΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ», Ὁμιλίες τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ, εκδόσεις Ι. Μ. Παρακλήτου)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: inaap.wordpress.com*)*